

Europa și vechea/noua problemă evreiască

Sub acest titlu a apărut recent, în revista „The American Spectator”, un articol în care David Aikman descrie, cu îngrijorare, renașterea fenomenelor antisemite pe Bătrânul Continent. „Cei un milion și jumătate de evrei din Europa - își începe autorul argumentarea - începuseră să aibă un sentiment de ușurare. Incidentele cu caracter antisemit care culminaseră în Franța, în anul 2004, scăzuseră la jumătate în 2005... Dar a venit ziua de 13 februarie 2006, când a fost găsit, pe o linie de cale ferată, trupul gol și cumplit torturat al tânărului de 23 de ani, Ilan Halimi, răpit cu câteva zile înainte”.

Această sălbatică agresiune, urmată de alte manifestări neliniștitoare, au marcat sfârșitul speranței că antisemitismul se află în declin în Europa. În acest sens, publicistul american citează considerațiile lui Robert S. Wistrich, profesor la Universitatea Ebraică din Ierusalim: „În prezent, există o prăpastie crescândă între Europa și America, privind aspectele majore ale politicii internaționale. Israel se află în centrul acestei dispute, ca un important factor de nemulțumire între cele două părți ale Occidentului. Europa a făcut o opțiune strategică geopolitică nedeclarată, aliniindu-se cu lumea arabă, ceea ce implică o poziție antiamericană, antiisraeliană și pro-palestiniană”.

David Aikman își încheie articolul menționând, însă, pe bună dreptate, efortul întreprins de numeroși intelectuali europeni de a combate cu hotărâre manifestările antisemite, antisionismul și antiamericanismul. Este amintită poziția lui Josef Joffe, editorul importantului săptămânal german „Die Zeit”, și sunt reproduse cuvintele mânoase ale regretatei Oriana Fallaci, celebra ziaristă și scriitoare italiană: „Sunt alături de Israel și de evrei. Apăr dreptul lor de a exista, de a se apăra ei înșiși, de a nu se lăsa exterminați a doua oară. Mă dezgustă antisemitismul multor italieni, multor europeni, și sunt rușinată de această rușine care dezonorează țara mea și Europa”.

Să parcurgem și alte articole care descriu realități din Germania și Marea Britanie. Michael Levitin, ziarist independent din Berlin și colaborator al publicației de mare tiraj din Chicago, „World Jewish Digest”, îl citează pe Hannes Stein, editorul prestigioasei reviste „Literarische Welt”, care a scris că „dacă în anii '90 era «șic» să fii evreu, acum percepția s-a schimbat”. Acesta se simțea bine în dubla sa ipostază de intelectual german, cu o funcție publică importantă, și de evreu credincios. În prezent, însă, cele două identități au intrat în conflict. Dezaprobarea de către germani a politicii Israelului față de palestinieni, accentuarea convingerii că evreii neoconservatori americani au inițiat invadarea Irakului, l-au făcut pe Stein și pe alți coreligionari să simtă noile limite ale evreului în această țară. „Pe scurt - scrie Levitin -, evreii sunt acceptați pe plan cultural, dar nu și pe plan politic”. „Dacă aparții stângii și critici politica Israelului, ești bine văzut - explică Serghei Lagodinski, emigrant rus, aflat de 12 ani în Germania. Dacă, însă, îți afirmi acordul cu politica Israelului și a Statelor Unite, nu ești bine văzut. La fel și dacă, evreu fiind, acționezi în domeniul public”.

Multă vreme după război, germanii au suferit de sindromul vinovăției față de crimele oribile ale regimului hitlerist. În ciuda unor

pași de netăgăduit - construirea imensului Memorial al Holocaustului la Berlin, festivalurile evreiești de film, teatru și muzică, reuniunile academice consacrate subiectelor legate de evrei -, în prezent, sentimentul de culpabilitate s-a diminuat și datorită politicii actuale a statului Israel, consideră autorul articolului din „World Jewish Digest”. El face apel la opinia lui Henryk Broder, cunoscut publicist, care scrie: „Cu cât palestinienii o duc mai greu, cu atât mai bine pentru germani”, deoarece „excesele” israeliene îi ajută să uite greșelile tragice ale trecutului.

„Nu cred că relațiile între evrei și neevrei în Germania sunt absolut normale” - consideră Nikola Galliner, britanicul care conduce de 12 ani Festivalul Filmului Evreiesc de la Berlin. „Nu poți să faci abstracție de Holocaust și să spui că totul a revenit la normal”. Citându-l pe acest cinefil, Michael Levitin reproduce și o afirmație mai optimistă: „Adevărul este că, pentru evrei, a trăi în Germania acum e mai acceptabil decât oricând”.

Antisemitismul îmbracă și alte forme, infiltrându-se acolo unde te aștepti cel mai puțin - în Anglia, în domeniul teatrului. Este ceea ce afirmă scriitorul britanic Jamie Glassman, în celebrul și influentul cotidian „The Times”, al cărui articol, consacrat unuia dintre cele mai mari festivaluri teatrale din lume, are ca subtitlu: „Sentimentul antievreiesc la Edinburgh este șocant”. El analizează două comedii reprezentate vara aceasta, care încearcă să-și amuze spectatorii cu glume despre Holocaust. Una aparține scriitorului australian Steve Hughes, vădit influențat de teoria conspirației mondiale, căruia îi mirosise urt tot ce vine dinspre Occident: „Aș vrea să-i sfărâm creierul Condoleezei Rice și să-l omor pe acest evreu spurcat Richard Perle”. A doua comedie, cu un text mai amuzant - scrie J. Glassman -, aparține unui autor afro-american, Reginald

D. Hunter. „Am răs până când ne-a anunțat că se va referi la o temă foarte controversată, ultimul tabu pe tărâmul comediei. Pauză mare. Evreeeeeee. Altă pauză, cu chicotelii din partea spectatorilor: vedeți, nu ne este permis să vorbim despre asta”. Din replicile comediei mai reiese - citim în „The Times” - că autorul vrea să meargă în Austria, unde negarea Holocaustului este interzisă, și să clameze pe străzi că genocidul evreilor n-a existat. Așa-zisa lui glumă consta în faptul că, ajuns în fața judecătorului, după arestare, va afirma că era vorba de Holocaustul din... Ruanda. Nu numai din aceste replici, ci și din alte scene rezultă că marea nemulțumire a lui Hunter este că nu i se permite să repete papagalicește cea mai mare insultă cu caracter antisemit din ultima sută de ani - negarea Holocaustului.

„Ceea ce am văzut la Edinburgh, nu aparține satirei - conchide Glassman. Textele citate ilustrează tendința crescândă a celor de stânga din această țară și din întreaga lume de a-i urî pe Bush, pe Blair, imperialismul american, Israelul și, pentru că existăm și noi aici, și pe evrei. Niciodată antipatia față de evrei n-a fost atât de fățișă”.

Tot în Anglia, la sfârșitul lunii mai, după luni de dezbateri aprinse, cea mai largă uniune universitară le-a recomandat membrilor săi să boicoteze orice profesor israelian care nu defavorizează în mod public așa-zisa politică de apartheid a statului Israel - ne informează scriitoarea Phyllis Chesler, în „World Jewish Digest”. „În opinia mea, pericolul potențial la adresa evreilor, a adevărului, a democrației și a altor valori occidentale este astăzi la fel de mare ca în 1933”.

Exagerate sau nu, astfel de opinii și, mai ales, sus-amintitele fapte evocate în presa occidentală trebuie să ne dea de gândit.

MANASE RADNEV

Atac antiisraelian brutal într-o publicație maghiară din Cluj

Obişnuim să urmărim cu mare atenție pozițiile antisemite sau antiisraeliene care, în pofida legii de condamnare și sancționare a unor astfel de atitudini, apar în presa centrală, în talk show-urile de la posturile de televiziune (mai puțin la radio). Dar uităm adesea că, la ora actuală, în țara noastră există o puternică presă în provincie, de multe ori tirajele unor cotidiene depășind pe cele ale unor ziare centrale cu pretenții. Astfel că, apariția unor articole denigratoare, calomniatoare, indiferent de tematică, pot avea un impact serios asupra cititorilor. Aș cita, ca exemplu, faimosul articol al profesorului Corvin Lupu, de negare a Holocaustului, dintr-o publicație sibiană, care a trezit numeroase ecouri, reacții și luări de poziție, inclusiv sesizarea Parchetului (din păcate, fără rezultat).

Acum, avem de-a face cu un caz similar. Săptămânalul clujean de limba maghiară, „Erdélyi Napló”, a publicat, în numărul său din 8 august, un atac fără precedent la adresa statului evreu. Intitulat „Sionism sângeros”, articolul este o luare de poziție părtinitoare în ceea ce privește tot ce este legat de Israel, în primul rând, războiul din Liban. Autorul, un oarecare Ágoston Balázs, nu ține seama de concluzia la care a ajuns comunitatea internațională - că Israelul a dus un război de autoapărare justificat, că gruparea radicală Hezbollah este considerată organizație teroristă - și ajunge la concluzia că aceasta este o organizație politică... pașnică, „a căruia aripă

militară apără țara, înlocuind armata libaneză practic inexistentă”. Numai că semnatarul articolului uită să explice de ce această armată este inexistentă, cine sunt cei care nu o lasă să-și exercite dreptul suveran - o grupare teroristă care vrea să creeze în Liban un stat în stat.

Mai grav decât aceste afirmații, pe care le mai întâlnim în presa internațională de o anumită orientare, este modalitatea în care Ágoston

Este necesară o condamnare morală a revistei „Erdélyi Napló” nu numai din partea evreilor, ci și a cititorilor maghiari

explică istoria creării Israelului, deoarece, după părerea lui, existența statului evreu este cauza tuturor relelor din Orientul Mijlociu. El amintește de „conflictul sângeros” izbucnit imediat după declararea Statului Israel, „când două organizații teroriste evreiești, Irgun și Stern, au început o epurare etnică” împotriva palestinienilor. El uită și de această dată să amintească de asasinarea evreilor - de către teroriștii arabi, în perioada mandatului britanic - a căror singură vină a fost (în afara de faptul că erau evrei) că au vrut să facă (și au și făcut) din Palestina de atunci, pustie și deșertică, o țară înfloritoare de care profită din plin milioanele de arabi israelieni care trăiesc

acolo, în pofida „epurărilor etnice”, care au partide politice, deputați în Knesset, școli de toate gradele, ziare și reviste. După părerea autorului, toate războaiele duse de Israel au fost „agresiuni”. Și aici el își dovedește din nou amnezia, uitând de lozincă statelor arabe înconjurătoare: „Să-i aruncăm pe evrei în mare”, la care unii dintre ei nu au renunțat nici astăzi.

Că articolul este de fapt un atac antisemit mascat, o dovedește pe deplin concluzia la care ajunge autorul - cauza principală a tuturor acestora este... ideologia sionistă, „care, așa cum a declarat Theodor Herzl, vrea să-i adune pe toți evreii din lume într-un stat care să se extindă de la Nil la Eufrat”. Aceste cuvinte sunt interpretate de autor drept sursă a viitoarelor „războaie sângeroase” ale Israelului. Din nou, autorul „uită” că, întreaga lui viață, Herzl, și apoi reprezentanții „Jewish Agency” din perioada mandatului britanic, au negociat cu Turcia și cu marile puteri crearea statului evreu.

Nu mai vreau să reiau și alte teze, dragi antisemiților, despre evreii care conduc America și altele de acest gen. Vreau însă să menționez, cu durere, că pentru a-și susține teoriile aberante, Ágoston face apel chiar și la Biblie și, interperetând într-un mod cu totul subiectiv pasaje din Vechiul Testament, îi scoate pe evrei drept un popor răzbunător și sângeros.

Din păcate, potrivit unor informații, apariția articolului nu este întâmplătoare. Se pare că aceasta este politica revistei, fapt ilustrat de publicarea, într-un număr anterior, a unui alt material în acest spirit, semnat de însuși redactorul-șef al publicației.

Nu știu dacă pentru acest articol revista „Erdélyi Napló” poate fi trasă la răspundere în justiție, dar poate fi trasă la răspundere moral, printr-o atitudine de condamnare fermă nu numai din partea membrilor etniei noastre, ci și a intelectualității maghiare ce formează publicul cititor al acestei reviste.

EVA GALAMBOS

Președintele Jacques Chirac, împotriva prejudecăților religioase

În cadrul unei ceremonii de decernare a Legiunii de Onoare directorului național al Ligii Anti-Defăimare, Abraham Foxman, președintele Jacques Chirac a vorbit despre eforturile guvernului francez de a pune capăt antisemitismului. În același timp, el a cerut să se urmărească atent manifestările de prejudecăți religioase. „Astăzi, ura împotriva semenului se răspândește ca otrava în inima societății noastre și dincolo de granițe. Trebuie să rămânem vigilenți și să luptăm neobosiți împotriva reînvierii acestei bestii oribile”, a declarat șeful statului francez. Potrivit lui Jacques Chirac, Franța a reacționat la antisemitism cu legi mai dure „dar aceasta nu înseamnă că trebuie să lăsăm garda jos”, a arătat el. Ministerul francez de Interne a informat că, în 2005, în Franța s-a înregistrat o reducere cu 48 la sută a incidentelor antisemite. Aceasta nu înseamnă că ele nu se manifestă sub cele mai diferite forme. Astfel, cu câteva luni în urmă, un grup de extremă dreapta a organizat un marș în cartierul evreiesc Marais, din Parisul istoric, strigând lozinci antisemite. Organizația „Biroul francez de vigilență împotriva antisemitismului” a declarat că grupul i-a amenințat și i-a intimidat pe evrei și a încercat prin diferite mijloace să provoace o confruntare cu ei. Extremiștii au strigat „Moarte evreilor” și au imitat salutul nazist. Ei fac parte din organizația „Tribu-ka” a oamenilor de culoare care se opun relațiilor dintre albi și negri. Grupul a intervenit gălăgios și la o reuniune a asociației de prietenie dintre evrei și negri și i-a etichetat pe evrei drept descendenți ai negustorilor de sclavi. Liderul acestei organizații, Kemi Seba (Stellio Gilles Robert), a fost condamnat pentru incitări rasiste. (E.G.)

O tentativă de atentat antievreiesc, contracarată la Praga

Teroriștii arabi se pregăteau să răpească câteva zeci de evrei din Praga, să-i țină ostatici și apoi să-i asasineze, a informat cotidianul ceh „Mlada fronta dnes”, citând surse de încredere. Extremiștii se pregăteau să-i elibereze pe ostatici numai dacă ar fi fost îndeplinite anumite condiții, dar serviciile secrete nu le cunoșteau exact. Se presupune că ei ar fi cerut retragerea militarilor americani din Irak și încetarea sprijinului S.U.A. acordat Israelului.

Teroriștii urmau să pătrundă în sinagoga pragheză din cartierul Josefov în timpul ceremoniilor religioase de Anul Nou și să-i ia ostatici pe credincioși. Pretențiile lor urmau să fie transmise presei internaționale. Deoarece erau conștienți că cererile lor nu ar fi fost satisfăcute, ei erau pregătiți să arunce în aer clădirea în care urmau să-i țină pe ostatici. Simultan, patru teroriștii palestinieni pregăteau la Oslo tentative împotriva ambasadelor americană și israeliană. După ce serviciile secrete din mai multe țări au reușit să le anihileze planurile, iar teroriștii au fost audiați, s-a aflat și despre proiectul de atentat din Praga.

Autoritățile cehe nu au vrut să abordeze subiectul, dar la Praga, în perioada respectivă (la sfârșitul lui septembrie), au fost luate măsuri de securitate excepționale. Martin Schartz, purtătorul de cuvânt al guvernului, a recunoscut că acestea au fost consecințele informațiilor obținute după arestarea și audierea celor patru teroriștii din Norvegia. (E.G.)